

10 Απριλίου, 1995

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

SEYİTHAN KEREM DOĞAN,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ/ Ή ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 167/95)

-
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Προσωρινά διατάγματα — Φειδωλή η χορήγησή τους — Προϋποθέσεις της έκδηλης παρανομίας της προσβαλλόμενης πράξης και της πιθανότητας ανεπανόρθωτης βλάβης του αιτητή — Κριθείσα περίπτωση αιτήσεως αναστολής αποφάσεως περί απελάσεως — Η αίτηση απερρίφθη.* 5
- Αλλοδαποί — Απέλαση — Συνταγματικό και νομοθετικό καθεστώς — Λόγοι απελάσεως — Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων — Άρθρα 14 και 14Α του Περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, Κεφ. 105 — Νομολογιακά πορίσματα.* 10
- Αντικείμενο της προσφυγής ήταν το διάταγμα απελάσεως κατά του αιτητή και στα πλαίσια της διαδικασίας υπεβλήθη αίτηση αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης, με προσωρινό διάταγμα, μέχρι να εκδικασθεί η προσφυγή. 15
- Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση, αποφάσισε ότι:
1. Η νομολογία αποκαλύπτει πως το δικαστήριο είναι φειδωλό στην έκδοση προσωρινών διαταγμάτων σε διοικητικές υποθέσεις. Θεωρείται εξαιρετικό μέτρο. Έτσι πρέπει, προτού χορηγηθεί ένα τέτοιο διάταγμα, να αποδειχθεί είτε έκδηλη παρανομία της προσβαλλόμενης πράξης είτε σοβαρή πιθανότητα να υποστεί ο αιτητής ανεπανόρθωτη ζημία αν δεν εκδοθεί το προσωρινό διάταγμα. 20 25

2. Το κράτος έχει το δικαίωμα απέλασης ή έκδοσης αλλοδαπού. Το Σύνταγμα (Άρθρο 11.2) επιτρέπει τη σύλληψη ή κράτηση αλλοδαπού εναντίον του οποίου έγιναν ενέργειες για απέλαση. Καθοριστικό όμως είναι το Άρθρο 32. Αναθέτει στον κοινό νομοθέτη να ρυθμίσει οποιοδήποτε θέμα που αφορά τους αλλοδαπούς. Η ρύθμιση γίνεται "κατά τρόπον συνάδοντα προς το διεθνές δίκαιον". Το βασικό νομοθέτημα είναι ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος, Κεφ. 105, όπως τροποποιήθηκε και οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Κανονισμοί του 1972 (Κ.Δ.Π. 242/72).
- Ένας από τους βασικούς λόγους που δικαιολογεί την απέλαση αλλοδαπού είναι οι κίνδυνοι για την εσωτερική τάξη ή εθνική ασφάλεια.
- Ρυθμιστικό ρόλο μπορεί ορισμένες φορές να έχουν διεθνείς συμβάσεις που μας δεσμεύουν. Και στο προκειμένο η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Σύμβαση δεν κατοχυρώνει με καμιά διάταξη της δικαίωμα μη απέλασης αλλοδαπού. Υπάρχει όμως περίπτωση παράβασης του Άρθρου 3 της Σύμβασης όταν θεωρηθεί βέβαιο ότι ο αλλοδαπός θα υποβληθεί σε απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση επιστρέφοντας στη χώρα προέλευσής του.
- Η δέσμευση για την Κύπρο είναι απόλυτη δεδομένου ότι το Άρθρο 8 του Συντάγματος έχει σαν πρότυπο το Άρθρο 3 της Σύμβασης. Υπό το ευρύτερο αυτό νομικό πρίσμα θα εξεταστούν οι δύο προϋποθέσεις που αφορούν σε χορήγηση προσωρινού διατάγματος.
3. Το Άρθρο 14 του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, Κεφ. 105, είναι η κατ' εξοχήν διάταξη που παρέχει εξουσία και θεσμοθετεί τη διοικητική απέλαση. Και ο πλαγιότιτλος του τίτλου "Deportation Orders" υποστηρίζει την πρόταση αυτή. Το Άρθρο 14Α ενσωματώνει τη βασική πρόνοια του Άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Εγκατάστασης των Παρισίων του 1955 (βλέπε Π. Δ. Δαγτόγλου "Συνταγματικό Δίκαιο Α" παράγραφος 492, σελ. 313). Παρατηρείται ότι η διάταξη επιτρέπει την απέλαση εργαζομένων στην επικράτεια αλλοδαπών αν "καταστούν επικίνδυνοι για την ασφάλεια του κράτους ή παραβιάζουν το δημόσιο συμφέρον ή παραβαίνουν τα χρηστά ήθη". Η Κύπρος είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη σε ζητήματα που άπτονται της εσωτερικής ή εξωτερικής της ασφάλειας ιδιαίτερα όταν εμπλέκεται η Τουρκία που αποτελεί μόνιμη απειλή κατά της ακεραιότητας της χώρας.
4. Δεν αναγνωρίζεται εν προκειμένων δικαίωμα παρανομής του αλλοδαπού στη χώρα εκκρεμούσης της δίκης του. Συνεπώς δεν δημιουργείται θέμα παράβασης της αρχής του νομίμου δικαστή.

5. Ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει ότι η απόφαση είναι έκδηλα παράνομη. Οι φόβοι και επιφυλάξεις του δικηγόρου του ότι η προσφυγή θα καταστεί άνευ αντικειμένου αν ο αιτητής αναγκαστεί να εγκαταλείψει τη χώρα δεν είναι δικαιολογημένοι. Αν τελικά η πράξη κριθεί παράνομη ο αιτητής δικαιούται να επιδιώξει τις θεραπείες που του εξασφαλίζει, σε περίπτωση ακύρωσης της επίδικης πράξης, το Άρθρο 146.6 του Συντάγματος. 5

6. Η πρόκληση ανεπανόρθωτης βλάβης δεν πρέπει να παραμείνει σε επίπεδο ισχυρισμών. Χρειάζεται να αποδειχθεί με στοιχεία - και το βάρος ελωμίζεται ο αιτητής - ότι αναμένουν τον ενδιαφερόμενο στη χώρα του συγκεκριμένοι και σοβαροί κίνδυνοι για την ελευθερία ή τη ζωή του, που καθιστούν την απέλασή του αντίθετη με τις διατάξεις του Άρθρου 3 της Σύμβασης. 10

Στην κρινόμενη περίπτωση δεν υπάρχει η παραμικρή απόδειξη. Είναι άλλωστε παραδεκτό. Και δεν αποτελεί απάντηση ο ισχυρισμός του συνηγόρου περί αδυναμίας προσαγωγής στοιχείων. Η νομολογία δεν έχει καθιερώσει τέτοια εξαίρεση. Αλλά και τα γνωστά στοιχεία δεν φαίνεται να υποστηρίζουν τέτοια πιθανότητα. 15 20

Απολύτως κανένα στοιχείο δεν τέθηκε που να θεμελιώνει έστω και από πρώτη άποψη τους ισχυρισμούς του αιτητή για ανεπανόρθωτη βλάβη. Ούτε η προϋπόθεση αυτή έχει αποδειχθεί. 25

Η αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Kροκίδου και Άλλοι v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1857, 30

Moyo a.o. v. Republic (1988) 3 C.L.R. 1203,

Kilic v. Switzerland, European Commission of Human Rights, Decisions and Reports 50, February 1987, σελ. 280, 35

Kalema v. France, European Commission of Human Rights, Decisions and Reports 53, October 1987, σελ. 254,

Karaliotis v. Republic (1987) 3 C.L.R. 1701, 40

Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου των Η.Π.Α. Fong You Ting 149 [1983] V.S. 698,

Rached v. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 3135,

Kadivari v. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 2924.

5 Αίτηση.

Αίτηση σε προσφυγή με την οποία ο αιτητής ζητά την αναστολή εκτέλεσης του διατάγματος απέλασής του μέχρι την εκδίκαση της προσφυγής.

10

N. Τσιαπαλής, για τον Αιτητή.

M. Τσαγγαρίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η Αίτηση.

15

Cur. adv. vult.

20 ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Με την προσφυγή του ο αιτητής αμφισβητεί τη νομιμότητα διατάγματος απέλασής του. Παράλληλα, με χωριστή *ad hoc* αίτηση, επιζητεί την αναστολή εκτέλεσης του μέτρου με προσωρινό διάταγμα μέχρι να κριθεί η τύχη της προσφυγής. Είχα αρχικά χορηγήσει αναστολή εκτέλεσης για μικρό χρονικό διάστημα για να εξακριβωθούν τα γεγονότα και οι συνθήκες που σχετίζονται με την αίτηση για προσωρινή προστασία και πρωτί-
25 στως κατά πόσον είχε πράγματι εκδοθεί διάταγμα απέλασης.

30 Ο αιτητής είναι Τούρκος υπήκοος, κουρδικής καταγωγής. Είναι 29 χρονών. Είναι εφοδιασμένος με τουρκικό διαβατήριο που φέρει αρ. 076308. Τον Απρίλιο του 1992 το χρησιμοποίησε για να ταξιδεύσει στο κατεχόμενο μέρος της Κύπρου στο οποίο έφθασε από το μη εγκεκριμένο λιμάνι της Κερύνειας. Πέρασε στις ελεύθερες περιοχές χωρίς να γίνει αντιληπτός από την αστυνομία. Όμως τα μέσα Σεπτεμβρίου εντοπίστηκε από άνδρες της Κ.Υ.Π. στη Λεμεσό. Ο αιτητής συνελήφθη και τέθηκε υπό κράτηση. Κινήθηκε άμεσα ο μηχανισμός απέλασής του. Τελικά δεν προωθήθηκε ύστερα από οδηγίες του Λειτουργού Μεταναστεύσεως.
35

40 Μετά την απόλυση του στις 30/10/92 ο αιτητής έμεινε για κάποιο διάστημα σε χωριό της Πάφου σε σπίτι ομόφυλού του που νυμφεύθηκε τουρκοκύπρια. Το Νοέμβριο του 1992 του χορηγήθηκε άδεια παραμονής και εργασίας που ίσχυσε μέχρι τον Ιούνιο του 1993. Στο μεταξύ βρισκόταν υπό παρακολούθηση από τις αρχές ασφαλείας. Στη συνέχεια η άδειά του ανανεώθηκε μέχρι 30/11/94. Προτού λήξει - και συγκεκριμένα στις 18/11/94 -

παρατάθηκε η παραμονή του μέχρι 30/5/95. Ωστόσο δεν έπαυσε να παρακολουθείται από τις υπηρεσίες ασφαλείας.

Στις 29/11/94, όπως αναφέρει σε ένορκη βεβαίωση του λειτουργός του Τμήματος Μεταναστεύσεως, τους κοινοποιήθηκε απόρρητη επιστολή της Κ.Υ.Π. προς τον Αρχηγό της Αστυνομίας ότι, σύμφωνα με πληροφορίες της Κ.Υ.Π., ο αιτητής ήταν ύποπτος για συνεργασία με τις τουρκικές μυστικές υπηρεσίες. Όπως προκύπτει από το διοικητικό φάκελο που κατατέθηκε σαν τεκμήριο (σημείωση 18 και 19) η άδειά του ακυρώθηκε. Φαίνεται όμως ότι η απόφαση δεν του κοινοποιήθηκε. Ο αιτητής κηρύχθηκε απαγορευμένος μετανάστης με βάση τις διατάξεις της παραγράφου Κ του εδ. 1 του άρθρ. 6 του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, Κεφ. 105, όπως τροποποιήθηκε. Και στις 3/2/95 εκδόθηκαν διατάγματα κράτησης και απέλασης του (βλέπε ερ. 51 και 50 στο διοικητικό φάκελο). Το διάταγμα απέλασης έγινε κατ' επίκληση των προνοιών του άρθρ. 14 που επιτρέπει την απέλαση απαγορευμένου μετανάστη.

Στην ένορκη δήλωση στην οποία προέβη ο αιτητής για να υποστηρίξει το αίτημά του ισχυρίζεται ότι διέφυγε από την κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου και με αυτό τον τρόπο κατέστη καταζητούμενο πρόσωπο από τις κατοχικές και τουρκικές αρχές. Για το λόγο αυτό αλλά και εξαιτίας της κουρδικής καταγωγής του η απέλασή του στην Τουρκία όπως αναφέρει στην παράγραφο 7 "συνεπάγεται με βεβαιότητα τη μακρόχρονη φυλάκιση μου, την κακοποίηση και πιθανόν το θάνατό μου".

Η νομολογία αποκαλύπτει πως το δικαστήριο είναι φειδωλό στην έκδοση προσωρινών διαταγμάτων σε διοικητικές υποθέσεις. Θεωρείται εξαιρετικό μέτρο. Έτσι πρέπει, προτού χορηγηθεί ένα τέτοιο διάταγμα, να αποδειχθεί είτε έκδηλη παρανομία της προσβαλλόμενης πράξης είτε σοβαρή πιθανότητα να υποστεί ο αιτητής ανεπανόρθωτη ζημία αν δεν εκδοθεί το προσωρινό διάταγμα (βλέπε απόφαση της Ολομελείας στην *Ελπίδα Κροκίδου και Άλλοι v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 1857 και *Sydney Alfred Moyo και Άλλος v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1988) 3 Α.Α.Δ. 1203).

Ο δικηγόρος του αιτητή υπέβαλε πως στην προκείμενη περίπτωση συνυπάρχουν και οι δύο προϋποθέσεις. Βασικά εντόπισε την έκδηλη παρανομία στη διαδικασία απέλασης και στην παραγνώριση ή παραβίαση από τη διοίκηση θεμελιακών αρχών της διοικητικής δικαιοσύνης. Συγκεκριμένα είτε ότι η διοίκηση λανθα-

σμένα προσέφυγε και έκαμε χρήση του άρθρ. 14 του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, Κεφ. 105. Το διάταγμα έπρεπε να στηριχθεί στο 14Α. Πέραν τούτου η απόφαση με την οποία ακυρώθηκε η άδεια παραμονής παρέμεινε *internum* της διοίκησης.

5 Ουδέποτε κοινοποιήθηκε για να επιφέρει έννομα αποτελέσματα.

Επιπρόσθετα η κύρια απόφαση για απέλαση έχει ως έρεισμα υποψίες ότι ο αιτητής είναι συνεργάτης των μυστικών υπηρεσιών της Τουρκίας. Αυτός όμως, υπέβαλε ο συνήγορος, είναι πολύ γενικός λόγος που θα ταίριαζε στην περίπτωση κάθε αλλοδαπού και στην έκταση αυτή η αιτιολογία είναι ελαττωματική. Επίσης η μη έκδοση του διατάγματος θα αποστερήσει τον αιτητή του φυσικού του δικαστή κατά παράβαση του άρθρ. 30 του Συντάγματος. Δε θα είναι σε θέση να προσέλθει στο δικαστήριο

10 για να υποστηρίξει την προσφυγή του.

15

Ακόμη λέχθηκε ότι η τυχόν επιστροφή του αιτητή στην Τουρκία θα θέσει την ελευθερία ή τη ζωή του σε κίνδυνο για τους λόγους που εκθέτει στην ένορκη δήλωσή του, τους οποίους παρέθεσα πιο πάνω. Δεδομένου ότι ο αιτητής διέφυγε, συνέχισε ο συνήγορος, δεν υπάρχει κανένας τρόπος να έχει στοιχεία ή να μπορεί να αποδείξει ότι διατρέχει τους κινδύνους που υπαινίσσεται στην ένορκη δήλωσή του. Γι'αυτό πρέπει να γίνει δεκτή η θέση του ότι έχει καταδειχθεί και το στοιχείο της ανεπανόρθωτης ζημίας.

20

25

Για το τελευταίο αυτό ζήτημα ο δικηγόρος της Δημοκρατίας υπέδειξε ότι οι κίνδυνοι να προκληθεί στον αιτητή ανεπανόρθωτη ζημία πρέπει να στοιχειοθετούνται με κατάλληλη μαρτυρία, που ελλείπει σε αυτή την περίπτωση. Την πρότασή του υποστήριξε αναφερόμενος στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αρ. 12364/86 **Alicihan Kilic v. Switzerland** *European Commission of Human Rights*, Decisions and Reports 50, February 1987, σελ. 280 (αφορούσε απέλαση Κούρδου στην Τουρκία) και 12877/87 **Bokoko Kalema v. France**, *European Commission of Human Rights*, Decision and Reports 53, October 1987, σελ. 254.

30

35

Περαιτέρω ο κ. Τσαγγαρίδης υποστήριξε πως η άλλη πρόθεση, της έκδηλης παρανομίας, επίσης δεν έχει θεμελιωθεί.

40 Μεταξύ άλλων ανέφερε ότι σωστά έγινε χρήση του άρθρ. 14 το οποίο και παρέχει την εξουσία απέλασης: ότι το διάταγμα απέλασης περιέχει την αιτιολογία ότι, δηλαδή, ο αιτητής κηρύχθηκε απαγορευμένος μετανάστης και ότι η αιτιολογία συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου που στην περίπτωση αυτή αφο-

ρούν τις πληροφορίες της Κ.Υ.Π. πως ο αιτητής είναι συνεργάτης των τουρκικών μυστικών υπηρεσιών.

Η πρωταρχική θέση του δικηγόρου της Δημοκρατίας στο θέμα της παρανομίας είναι ότι η νομολογία αναγνωρίζει στη διοίκηση ευρύτερη διακριτική ευχέρεια σε βαθμό που δε χρειάζεται αιτιολόγηση σε περιπτώσεις που τίθεται θέμα εθνικής ασφάλειας. Θέση που στήριξε στην υπόθεση *Γιάννης Καραλιότας v. Δημοκρατίας* (1987) 3 Α.Α.Δ. 1701, 1706. Η υπόθεση αφορούσε είσοδο ξένου υπηκόου στην Κύπρο, αλλά ο συνήγορος υπέβαλε ότι η αρχή είναι η ίδια και μπορεί κάλλιστα να ισχύσει και στην παρούσα περίπτωση. Σχετικά με το θέμα της κοινοποίησης της απόφασης για ακύρωση της παραμονής του αιτητή, ο κ. Τσαγγαρίδης υπέβαλε ότι με την ένορκη δήλωση που συνοδεύει την ένσταση έχει περιέλθει σε γνώση του αιτητή η ακύρωση της άδειάς του είτε σαν διοικητική πράξη είτε σαν *internum* της διοίκησης. Το αποτέλεσμα είναι το ίδιο ότι από την ημερομηνία εκείνη ο αιτητής δεν έχει λόγο παραμονής.

Επισημαίνω ότι το κράτος έχει το δικαίωμα απέλασης ή έκδοσης αλλοδαπού. Το Σύνταγμα (άρθρ. 11.2) επιτρέπει τη σύλληψη ή κράτηση αλλοδαπού εναντίον του οποίου έγιναν ενέργειες για απέλαση. Καθοριστικό όμως είναι το άρθρ. 32. Αναθέτει στον κοινό νομοθέτη να ρυθμίσει οποιοδήποτε θέμα που αφορά τους αλλοδαπούς. Η ρύθμιση γίνεται "κατά τρόπον συνάδοντα προς το διεθνές δίκαιον". Το βασικό μας νομοθέτημα είναι ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμος, Κεφ. 105, όπως τροποποιήθηκε και οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Κανονισμοί του 1972 (Κ.Δ.Π. 242/72).

Ένας από τους βασικούς λόγους που δικαιολογεί την απέλαση αλλοδαπού είναι οι κίνδυνοι για την εσωτερική τάξη ή εθνική ασφάλεια. Τα δικαιώματα ενός κράτους στον τομέα αυτό διακηρύσσει με την παρακάτω εύστοχη διατύπωση η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου των Η.Π.Α. στη *Fong Yae Ting* 149 [1893] U.S. 698, 711:

"The right to exclude or expel aliens or any class of aliens, absolutely or upon certain conditions, in war or in peace is an inherent and inalienable right of every sovereign and independent nation, essential to its safety, its independence and its welfare."

Ρυθμιστικό ρόλο μπορεί ορισμένες φορές να έχουν διεθνείς

5 συμβάσεις που μας δεσμεύουν. Και στο προκείμενο η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Σύμβαση δεν κατοχυρώνει με καμιά διάταξη της δικαίωμα μη απέλασης αλλοδαπού. Υπάρχει όμως περίπτωση παράβασης του άρθρ. 3 της Σύμβασης όταν θεωρηθεί βέβαιο ότι ο αλλοδαπός θα υποβληθεί σε απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση επιστρέφοντας στη χώρα προέλευσής του. Στο Digest of Case-Law Relating to the European Convention on Human Rights, 1955-1967 υπάρχει στο στοιχείο 11 σελ. 12 η παρακάτω σύνοψη αριθμού αποφάσεων που αναφέρονται στην ίδια σελίδα αναφορικά με τις επιπτώσεις της συνθήκης στο θέμα αυτό:

15 "The deportation or extradition of a foreigner to a particular country may in exceptional circumstances give rise to the question whether there would be "inhuman treatment" within the meaning of Article 3 of the Convention."

20 Η δέσμευση για την Κύπρο είναι απόλυτη δεδομένου ότι το άρθρ. 8 του Συντάγματος έχει σαν πρότυπο το άρθρ. 3 της Σύμβασης. Υπό το ευρύτερο αυτό νομικό πρίσμα θα εξεταστούν οι δύο προϋποθέσεις που αφορούν σε χορήγηση προσωρινού διατάγματος.

Έκδηλη παρανομία

25 Το επιχείρημα του αιτητή για τη μη ακύρωση της άδειας του απαντά η απόφαση *Μογο*, στην οποία ανέκλυψε πρόβλημα της ίδιας υφής. Ας σημειωθεί ότι η απόφαση επικύρωσε πρωτόδικη απόφαση με την οποία απορρίφθηκε αίτημα για έκδοση προσωρινού διατάγματος αναστολής εκτέλεσης διατάγματος απέλασης. 30 Κρίθηκε ότι είναι δυνατή η έμμεση ανάκληση διοικητικής πράξης.

"The main contention of appellant 2 is that he was deported without a revocation of his residence permit. However, a revocation may be achieved in an indirect way."

35 Εδώ η περίπτωση παρουσιάζεται ισχυρότερη διότι λήφθηκε ρητή απόφαση ακύρωσης.

40 Το άρθρ. 14 είναι η κατ' εξοχήν διάταξη που παρέχει εξουσία και θεσμοθετεί τη διοικητική απέλαση. Και ο πλαγιότιτλος του τίτλου "Deportation Orders" υποστηρίζει την πρόταση αυτή. Το άρθρ. 14Α ενσωματώνει τη βασική πρόνοια του άρθρ. 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Εγκατάστασης των Παρισίων του 1955 (βλέπε Π. Δ. Δαγτόγλου "Συνταγματικό Δίκαιο Α" παράγραφος 492, σελ.

313). Παρατηρώ ότι η διάταξη επιτρέπει την απέλαση εργαζομένων στην επικράτεια αλλοδαπών αν "καταστούν επικίνδυνοι για την ασφάλεια του κράτους ή παραβιάζουν το δημόσιο συμφέρον ή παραβαίνουν τα χρηστά ήθη". Η Κύπρος είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη σε ζητήματα που άπτονται της εσωτερικής ή εξωτερικής της ασφάλειας ιδιαίτερα όταν εμπλέκεται η Τουρκία που αποτελεί μόνη απειλή κατά της ακεραιότητας της χώρας.

5

Στην απόφαση *Moyo*, ανωτέρω, έχει επίσης διευκρινιστεί ότι το άρθρ. 30.1, που κατοχυρώνει την απρόσκοπτη πρόσβαση στο δικαστήριο "does not require that aliens be allowed to stay in the country pending the hearing of a judicial proceeding". Δεν αναγνωρίζεται επομένως δικαίωμα παραμονής του αλλοδαπού στη χώρα εκκρεμούσης της δίκης του. Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει και στην απόφαση στην *Mohamed Ali Abou Rached v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 3135. Αφορούσε αίτηση για την είσοδο και παραμονή αλλοδαπού στην Κύπρο για να δώσει μαρτυρία στην υπόθεση του και γίνεται ιδιαίτερη μνεία στη διοικητική δίκη. Επισημάνθηκε στην απόφαση ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο σε ακροαματική διαδικασία δε συνταυτίστηκε ποτέ με εκείνο της εμφάνισης στη δίκη. Συνεπώς δε δημιουργείται θέμα παράβασης της αρχής του νομίμου δικαστή.

10

15

20

Έχω ήδη σημειώσει τα επιχειρήματα των καθών αναφορικά με την αιτιολογία ως και τη νομολογία στην οποία αναφέρθηκαν. Ενόψει τούτων δε βρίσκω πως προκύπτει έκδηλη παρανομία από το λόγο αυτό. Ούτε και οποιοδήποτε από τους άλλους προβληθέντες λόγους. Ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει ότι η απόφαση είναι έκδηλα παράνομη. Οι φόβοι και επιφυλάξεις του δικηγόρου του ότι η προσφυγή θα καταστεί άνευ αντικειμένου αν ο αιτητής αναγκαστεί να εγκαταλείψει τη χώρα δεν είναι δικαιολογημένοι. Αν τελικά η πράξη κριθεί παράνομη ο αιτητής δικαιούται να επιδιώξει τις θεραπείες που του εξασφαλίζει, σε περίπτωση ακύρωσης της επίδικης πράξης, το άρθρ. 146.6 του Συντάγματος.

25

30

35

Ανεπανόρθωτη βλάβη

Η πρόκληση ανεπανόρθωτης βλάβης δεν πρέπει να παραμείνει σε επίπεδο ισχυρισμών. Χρειάζεται να αποδειχθεί με στοιχεία και το βάρος επωμίζεται ο αιτητής - ότι αναμένουν τον ενδιαφερόμενο στη χώρα του συγκεκριμένοι και σοβαροί κίνδυνοι για την ελευθερία ή τη ζωή του, που καθιστούν την απέλασή του αντίθετη με τις διατάξεις του άρθρ. 3 της Σύμβασης. Όπως αναφέρει η σύνοψη της απόφασης *Bokoko*, ανωτέρω:

40

5 "Expulsion of a person to a country where there are reasons to believe he will be subjected to treatment contrary to Article 3 may raise an issue under this Article; however, the person concerned must produce evidence to show that there is a concrete and serious risk."

10 Στην υπόθεση *Kilic*, ανωτέρω, ο αιτητής ισχυρίστηκε ότι είχε λόγους να πιστεύει ότι θα υποβληθεί σε μεταχείριση αντίθετη με το άρθρ. 3 της Συνθήκης. Κι αυτό λόγω της πολιτικής του δράσης, ως και μελών της οικογένειάς του, μέσα στην Τουρκία, που αποσκοπούσαν στην ανεξαρτησία του Κουρδιστάν. Ισχυρίστηκε ακό-

15 μη ότι ενόσω βρισκόταν εκεί υποβλήθηκε σε βασανιστήρια και ότι ο πατέρας του πέθανε στη φυλακή. Η μαρτυρία που προσήγαγε στο Ελβετικό δικαστήριο περιλάμβανε και γράμματα από την οικογένειά του που ανέφεραν ότι μέλη της καταζητούνται από τις στρατιωτικές αρχές της Τουρκίας και ότι αγνοείται η τύχη τους. Παρά ταύτα η Επιτροπή δε βρήκε ικανοποιητικά τα προσκομισθέντα στοιχεία. Στη σελ. 288 σχολιάζονται τα στοιχεία ως εξής:

20 "The Commission considers that the applicant has offered no precise and detailed evidence in support of his claims. It is true that he provided some private letters as well as a declaration by a Kurdish lawyer in exile. However, it is impossible to conclude

25 from this material that he would be exposed to a serious danger because of his political activities if he returned to Turkey."

30 Τόσο αυστηρή είναι η προϋπόθεση αυτή. Με ανάλογο πνεύμα αντιμετωπίζεται το θέμα απόδειξης βλάβης στη *Moyo*, ανωτέρω. Επίσης στην απόφαση στην *Abdolali Kadivari v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 2924.

35 Στην κρινόμενη περίπτωση δεν υπάρχει η παραμικρή απόδειξη. Είναι άλλωστε παραδεκτό. Και δεν αποτελεί απάντηση ο ισχυρισμός του συνηγόρου περί αδυναμίας προσαγωγής στοιχείων. Η νομολογία δεν έχει καθιερώσει τέτοια εξαίρεση. Αλλά και τα γνωστά στοιχεία δε φαίνεται να υποστηρίζουν τέτοια πιθανότητα. Εδώ ο αιτητής είναι εφοδιασμένος με τουρκικό διαβατήριο και του επιτράπηκε η κάθοδος στα κατεχόμενα. Μπορεί να ειπωθεί από το γεγονός αυτό ότι δεν είχε καμιά αντιπαράθεση με τις τουρ-

40 κικές αρχές μέχρι τότε. Αν πράγματι διέτρεχε τους κινδύνους που προβάλλει θα ανέμενε κανείς λογικά πως θα παραδινόταν οικειοθελώς στις αρχές της Δημοκρατίας όταν εισήλθε στις ελεύθερες περιοχές και θα ανέφερε το πρόβλημά του. Είναι όμως αναντίλεκτο ότι είχε εντοπισθεί από την αστυνομία. Θα μπορούσε ακόμη

σε κάποιο στάδιο να είχε ζητήσει πολιτικό άσυλο.

Αν ακόμη γίνει δεκτό ότι ο αιτητής θα έχει ίσως να αντιμετωπίσει κάποια κατηγορία γιατί διέφυγε στην ελεύθερη Κύπρο το ενδεχόμενο, αφ' εαυτού, δεν αποτελεί μεταχείριση αντίθετη με το άρθρ. 3 της Συνθήκης ή το άρθρ. 8 του Συντάγματος. Όμοιο θέμα είχε εγερθεί στην *Kilic* και η Επιτροπή το αντιμετώπισε ως εξής:

5

"The Commission notes in this connection that if the applicant is a deserter from the army, he may be prosecuted and convicted on his return to Turkey. However, this criminal procedure does not in itself constitute treatment contrary to Article 3 of the Convention."

10

Η τελική μου διαπίστωση είναι πως απολύτως κανένα στοιχείο δεν τέθηκε υπόψη μου που να θεμελιώνει έστω και από πρώτη άποψη τους ισχυρισμούς του αιτητή για ανεπανόρθωτη βλάβη. Ούτε η προϋπόθεση αυτή έχει αποδειχθεί.

15

Τελικά, η αίτηση για την έκδοση προσωρινού διατάγματος απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

20

Η αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.